

ADMITEREA TEMPORARĂ A MĂRFURILOR SUB ACOPERIREA CARNETELOR ATA

Victoria Cotici, doctorandă la Catedra Drept Constituțional și Drept Administrativ
a USM din Republica Moldova

Temporary admission of goods under ATA Carnet is a relatively new tool for Moldova. With the ratification of the Convention on Temporary Admission agreed at Istanbul on 26 June 1990 since 01.07.2010, both individuals and entities may request from the Chamber of Commerce and Industry of Moldova ATA Carnets, as according to the Government Decision no. 495 of 14.08.2009, it is designated as the issuing and guaranteeing association for temporary securities - ATA Carnets. Using ATA Carnets within the customs regime of temporary suspension, their holders can benefit from the following advantages: lower costs for customs, simplification of customs procedures by submitting of a single document that replaces national customs declarations for clearance of certain categories of goods, exclusion of payment of additional financial guarantees for transit or temporary import, using the same single document for multiple journeys within 12 months as well as visiting several countries during the same trip.

Admiterea temporară a mărfurilor străine în Republica Moldova, poate fi realizată în condiții facilitare, pe baza unui document vamal internațional cu valoare de declarație vamală – **Carnet ATA**, care cuprinde o garanție valabilă la nivel internațional în vederea acoperirii drep- turilor și taxelor de import, prevăzută de Convenția privind admiterea temporară, adoptată la Istanbul, la 26 iunie 1990¹. Republica Moldova a aderat la această Convenție prin Legea nr. 253 din 05.12.2008³, astfel fiind cea de-a 67-ea țară care a aderat la lanțul internațional de garantare WCF ATA. Începând cu 01.07.2010, Republica Moldova primește mărfuri în regim vamal suspensiv de admitere temporară sub acoperirea Carnetului ATA și eliberează Carnete ATA pentru persoanele fizice și juridice din Republica Moldova.

Carnetul ATA – *titlul internațional de admitere temporară folosit pentru admiterea temporară a mărfurilor, cu excepția mijloacelor de transport*⁴.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 495 din 14.08.2009, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a fost desemnată în calitate de asociație emitentă și garantează titlurilor de admitere temporară (carnete ATA)⁴.

Carnetul ATA este documentul vamal internațional, emis de organul competent din țara de export (temporar), care substituie garanțiile și declarațiile vamale, precum și asigură facilitarea și accelerarea procedurii de vămuire la operațiuni de admitere temporară a mărfurilor, în una sau mai multe țări, în legătură cu organizarea expozițiilor și târgurilor, precum și cu scopul trecerii peste frontieră a mostrelor de marfă, utilajului profesional și altor categorii de bunuri.

Abrevierea A.T.A. se descifrează ca o combinație de termeni francezi "Admission Temporaire" și englezi "Temporary Admission" (în traducere – "admitere temporară").

Pe plan mondial, la moment carnetele ATA, au o bază juridică dublă, incluzând două Convenții Internaționale diferite, care concomitent reglementează aceleași raporturi juridice, ce apar în legătură cu implementarea operațiunilor de import temporar al mărfurilor sub acoperirea Carnetului ATA:

1) Convenția vamală privind carnetul ATA pentru importul temporar al mărfurilor din 6 decembrie 1961, semnată la Bruxelles².

2) Convenția pentru importul temporar din 26 iunie 1990, semnată la Istanbul.

De menționat este că cea de a doua Convenție a preluat și a dezvoltat prevederile primei Convenții referitor la modul de eliberare și utilizare a carnetelor ATA. Prin urmare, în situația în care un stat a aderat la prevederile convenției de la Istanbul, acesta poate aplica sistemul respectiv de carnete, fără necesitatea de aderare la Convenția de la Bruxelles. Aceasta este și situația Republicii Moldova care nu a fost parte a Convenției din 1961 dar a aderat numai la Convenția din 1990.

La moment sunt 72 țări emitente și recipiente ale carnetelor ATA.

Titularii ai Carnetului ATA pot fi atât persoanele fizice, cât și juridice după cum urmează:

- a) participanții la expoziții, târguri, iarmaroace și alte manifestări similare;
- b) persoanele de afaceri și manageri pe vânzări în cadrul deplasărilor de afaceri;
- c) diverse categorii de persoane fizice, inclusiv:
  - tehnicieni – lucrători ai profesiunilor tehnice;
  - lucrători și colective profesionale, în particular – grupuri de filmare, jurnaliști, regizori, etc.;
  - lucrători medicali;
  - arhitecți;
  - artiști, actori, cântăreți (de exemplu, pe perioada turneelor muzicale, teatrale și ale colectivelor de circ, organizarea expozițiilor fotografice și filmărilor)
  - ingineri;
  - profesori, lectori, etc.
  - alte persoane – specialiști care călătoresc des și, prin urmare, necesită posibilități de transportare rapidă a utilajului său profesional peste hotare, aplicând o procedură vamală simplificată la maxim.

În conformitate cu Anexele Convenției de la Istanbul, următoarele mărfuri pot fi admise temporar sub acoperirea Carnetului ATA⁸:

- **mărfurile destinate prezentării sau utilizării la expoziții internaționale, iarmaroace, conferințe și în cadrul evenimentelor similare** - cum ar fi: *obiectele prețioase, confecțiile, mostrele de referință, utilaj pentru stand, tablouri sau alte obiecte de artă, etc. (Anexa B.1)*

- **echipament profesional** - *computere, echipamente video, instrumente muzicale, inventar teatral, utilaj pentru organizarea seminarelor, conferințelor, echipament de testare, utilaj pentru perfectarea lucrărilor de reparație, echipament și instrumente medicale, inventar sportiv (Anexa B.2)*

- **containerele, paletele, ambalajele și mostrele comerciale** - (Anexa B.3)

- **mărfurile importate în scop educativ, științific sau cultural** - (Anexa B.5)

- **bunurile importate în scop sportiv** - (Anexa B.6)

- **materialul de propagandă turistică** - (Anexa B.7)

- **mărfurile importate în scop umanitar** - (Anexa B.9)

- **animalele** - (Anexa D.)

Carnetele ATA - nu se eliberează pentru următoarele categorii de mărfuri: bunuri de consum, articole de alcool, tutun, petrol, bunurile destinate pentru vânzare și înstrăinare, produsele alimentare, broșuri destinate pentru consum sau realizare în afara țării și fără a fi restituite, pietre prețioase.

Prin Legea de aderare la Convenția privind admiterea temporară nr. 253 din 05.12.2008³, Republica Moldova a făcut rezervă la Anexa B4 (*anexă privind mărfurile importate în cadrul unei operațiuni de producție*) și B8 (*anexă privind mărfurile importate în cadrul micului trafic de frontieră*). Totodată este de menționat faptul că la plasarea mărfurilor sub acoperirea Carnetului ATA, în regim vamal suspensiv de tranzit, se aplică prevederile legislației naționale a Republicii Moldova, în acest sens se întocmește o declarație vamală de tranzit T1⁵.

Un carnet ATA reprezintă un document vamal uniformizat, destinat următoarelor organe vamale:

(a) **ale statului de export (temporar)** – ca un document ce permite efectuarea controlului asupra scoaterii mărfurilor din țară;

(b) **ale țărilor de tranzit** – ca un document de control și garanție a tranzitului pe teritoriul vamal al acestora;

(c) **ale țării de destinație** – fiind un document care justifică legal plasarea mărfurilor în regimul vamal de admitere temporară, precum și asigură posibilitatea unui control și supravegheri vamale asupra mărfurilor străine introduse.

Carnetul ATA poate fi utilizat la orice structură a livrărilor internaționale, inclusiv în următoarele cazuri:

a) mărfurile pot fi predestinate pentru a fi admise temporar în mai multe țări consecutiv;

b) mărfurile enumerate în carnetul ATA pot fi reexportate atât integral, cât și parțial, în mai multe tranșe;

c) mărfurile incluse în carnetul ATA pot fi importate sau plasate în altă destinație vamală, conform legislației naționale a statului de admitere temporară.

Carnetul ATA este compus din 2 pagini de copertă de culoare verde și file detașabile de culoare galben, alb, albastru, în care se indică cantitatea și valoarea mărfii, scopul importului temporar, țara destinației etc. Culorile filelor variază în dependență de tipul operațiunii vamale:

- galbene - se utilizează pentru operațiunile de export și reimport din/în țara exportului temporar;

- albe - import și reexport în/din țara importului temporar;

- albastre - pentru tranzit.

Filele constau din:

* *cotoare* - de export, de reimport, de tranzit, de import, de reexport (rămân în carnetul ATA);

* *volete detașabile* - de export, de reimport, de tranzit, de import, de reexport (sunt destinate autorităților vamale și se detașează din carnet).

Pe coperta carnetului (partea din față) sunt prevăzute rubrici speciale în care se introduc următoarele date: asociația care l-a eliberat (asociația garantă), termenul de valabilitate, țările în care este valabil și asociațiile garante corespunzătoare din țările date, titularul carnetului și, după caz, datele de identificare a reprezentantului acestuia. De asemenea, pe copertă se înscrie modul presupus de utilizare a mărfurilor (de exemplu – expunerea la expoziții, utilizarea în proces de reparație, în calitate de material profesional, etc.)

În rubrica specială a versoului copertei - „Lista generală”, se descriu în mod minuțios mărfurile cuprinse în carnet, inclusiv denumirea comercială, mărcile și indexuri (după caz), numere de identificare, greutatea sau cantitatea, valoarea comercială în țara eliberării carnetului și țara de origine (în cazurile când este o altă țară decât țara de export).

Suplimentar, pe coperta carnetului este rezervat un spațiu separat pentru semnătura asociației garante și a titularului acestuia, pentru mențiunile organelor vamale a țării de admitere temporară (primară) despre efectuarea controlului mărfurilor și utilizarea oricăror mijloace de identificare a mărfurilor admise temporar.

Toate filele utilizate pentru exportul temporar, tranzit și admitere temporară constau din *cotor*, care rămâne în carnet după utilizarea sa și *volet* care este o foaie detașabilă, și reprezintă în sine un document destinat organelor vamale.

Voletele sunt divizate în patru părți:

- în prima se repetă informația generală din copertă: termenul de valabilitate, numele titularului, reprezentantul;

- a doua parte reprezintă o declarație vamală a titularului, care se depune organului vamal stabilit;

- a treia parte este destinată completării de către organele vamale ale țării corespunzătoare operațiunii;

- ultima parte este destinată utilizării unor cerințe vamale specifice în fiecare țară (se completează la necesitate).

Prima parte se completează în mod identic la toate voletele, iar celelate părți se completează în mod diferit, în funcție de specificul operațiunii pentru care sunt prevăzute (export temporar, tranzit sau admitere temporară).

Pe versoul voletului se înscrie aceeași „listă generală”, adică aceeași listă a mărfurilor cuprinse de volet, fiind descrise în același stil ca și pe copertă. Totodată, pentru organele vamale sunt adăugate două coloane pentru efectuarea unui control individual (de exemplu – pentru înscrierea poziției tarifare, elementelor de taxare, etc.).

Pe partea de față a cotorului se repetă pozițiile de bază enumerate pe fața voletului.

Atît pe copertă, cît și pe volete și cotoare se înscrie numărul de identificare a carnetului ATA.

Carnetul ATA se imprimă în limba engleză sau franceză și, la necesitate, într-o a doua limbă.

Carnetele ATA se eliberează de către asociațiile garante oricărei persoane interesate, la cererea acesteia și după achitarea onorariului acestei asociații. După perfectarea carnetului, poziții noi nu mai pot fi incluse în Lista Generală.

Utilizarea Carnetului ATA prezintă următoarele avantaje:

- **Simplificarea procedurilor vamale prin accelerarea vămii mărfurilor importate temporar în țările participante la sistemul ATA.** Astfel, birourile vamale ale țărilor ce au aderat la sistemul ATA, acceptă carnetul ATA care substituie declarațiile vamale naționale la vămirea anumitor categorii de marfă, admiterea temporară a căror este scutită total de drepturi de import. În cazul utilizării carnetului ATA, celelalte documente vamale prevăzute de legislația națională în vigoare din țară, nu se perfectează. Prin urmare nu se suportă nici cheltuieli administrative de realizare a acestor formalități (de exemplu, nu se achită serviciile brokerilor vamali de completare a declarațiilor vamale). De asemenea, procedurile vamale sunt reduse doar la controlul mărfurilor și al carnetului, conform regulilor stabilite. Ceea ce ține de perfectarea formalităților, colaboratorul vamal numai înscrie mențiunile speciale pe volet, aplică stampila oficială a biroului vamal pe cotorul respectiv.

- **Vămirea cu cheltuieli reduse.** În afară de reducerea cheltuielilor administrative, se reduc și alte cheltuieli. Astfel, la prezentarea carnetului ATA, ce permite identificarea mărfurilor, organele vamale nu vor solicita garanții financiare adiționale. Necesitatea prezentării garanțiilor bancare, gaj, depozitelor, etc., ca asigurare financiară pentru achitarea plăților vamale lipsește, întrucît însuși carnetul constituie o astfel de garanție internațională. Alt moment, este acela că la toate etapele perfectării vamale a carnetului ATA (atît la plasarea cît și la scoaterea mărfurilor, precum și la tranzit), acestea sunt efectuate fără achitarea taxei pentru proceduri vamale.

- **Sfera mai largă de aplicare a regimului de admitere temporară.**

Aceasta înseamnă că cu ajutorul carnetului ATA se pot importa temporar mărfuri, de repetate ori, pe parcursul unui an în mai multe țări-membre ale sistemului ATA, sub acoperirea unui singur carnet. Mărfurile importate sub acoperirea carnetului ATA pot fi scoase în întregime sau pe părți la orice etapă sau pot fi repartizate în partide și, în acest caz, poate fi solicitată autorizația pentru importul definitiv al tuturor mărfurilor sau parțial. De asemenea, mărfurile și mijloacele de transport pot fi destinate pentru importul temporar în mai multe țări participante la sistemul ATA.

- **Carnetul prezintă mai multe garanții pentru bugetul de stat.** Dat fiind faptul că carnetul ATA pentru organele vamale reprezintă o garanție privind achitarea tuturor drepturilor de import, în caz de nescoatere a mărfurilor precum și la încălcarea altor condiții ale regimului de admitere temporară, sistemul asigură bugetul de stat de orice neachitare a impozitelor de către titularul său. Această garanție se realizează automat de către asociația garantă, iar organele vamale nu necesită efectuarea unui control al veridicității acesteia în fiecare caz concret.

- **Sistemul carnetelor ATA asigură un control vamal mai eficient.** Astfel, în rezultatul prezentării carnetului ATA se reduce esențial timpul de lucru al colaboratorilor vamali și cheltuielile administrative ale statului, legate de procedura de vămire.

Referințe:

1. Convenția privind admiterea temporară, adoptată la Istanbul, la 26 iunie 1990;
2. Convenția vamală privind carnetul ATA pentru importul temporar al mărfurilor din 6 decembrie 1961, semnată la Bruxelles;
3. Legea de aderare a Republicii Moldova la Convenția privind admiterea temporară nr. 253 din 05.12.2008;
4. Codul Vamal al Republicii Moldova adoptat în baza Legii nr. 1149-XIV din 23.12.2000;
5. Hotărîrea Guvernului cu privire la desemnarea asociației emitente și asociației garante a titlurilor de admitere temporară (carnete ATA) nr. 495 din 14.08.2009;
6. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1140 din 02.11.2005 „despre aprobarea regulamentului de aplicarea a destinațiilor vamale”;
7. Regulamentul Camerei de Comerț și Industrie „cu privire la eliberarea carnetelor ATA pentru admiterea temporară a mărfurilor” aprobat prin decizia Biroului executiv nr.23/1 din 10.05.2010;
8. Ordinul Serviciului Vamal nr.183-O din 17.05.2010 “cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de vămire a mărfurilor transportate sub acoperirea Carnetului ATA”;
9. Ordinul Serviciului Vamal din Republica Moldova nr. 252-O din 29.06.2010 „cu privire la procedura de evidență și control a operațiunilor de vămire cu carnete ATA”;
10. Ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 288-O din 20.12.2005 „Cu privire la aplicarea normelor metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova”;
11. Eduard Sîrbu, Viorel Melnic „Reglementări Vamale”, Chișinău 2009, p. 9.